

9 II 1156

APĂRAREA NAȚIONALĂ

organ național independent.

Apare: Miercuri, Vineri și Duminică.

ABONAMENTELE:

Pentru monarhia austro-ungară:
Pe un an 24 cor., 6 luni 12., 3 luni 6 coroane.
Pentru România și străinătate:
Pe an 25 franci, 6 luni 13 franci, 3 luni 7 franci.
Abonamentele se plătesc înainte.

Redacția și administrația:

Strada Stefaniei Nr. 13.
Un număr costă 20 bani.

INSERTIUNILE:

Un rind petit sau spațiul său coastă pentru publicarea odată 12 bani, de două ori 18 bani, de trei ori 24 bani. — Reclame la finea textului coastă șirul de petit 50 bani.
Prenumeratiunile și inseratele se primesc la administrație, strada Stefaniei Nr. 13.
Epistole nefrancate nu se primesc. — Manuscriptele nu se inapoiază.

Din cauza sfintelor sărbători, numărul proximo va apăre Duminică viitoare.

Cernăuț, 3 Ianuarie 1907.

Mărire întru cei de sus lui Dumnezeu; pe pe pământ pace, între oameni bună învoire.

Aproape 110 milioane de creștini ortodocși așteaptă cu nerăbdare marea zi, în care se prăznuiește amintirea nașterii Mântuitorului nostru. Sînt aproape 2000 ani, decînd se serbează aceasta zi, dar ea din sfințenia și măreția ei nu a pierdut nimic, ci cu aceeași evlavie e așteptată de mic și mare și astăzi, ca și înainte de sute de ani. Cea mai stranie natură, cel mai încirnat ateist, în această zi, vrînd nevrînd, se simțește abătut cu gîndurile sale în sfere mai înalte, se simțește stăpînit de un curent pacinic, se însuflețește de poezia măreață a acestei zile, de farmecul, care zace în sărbătorirea ei. Și nici că poate să fie altfel, căci aceasta zi pare într'adevăr aleasă de Atotputernicul Creator și de natură ca o zi, care să simbolizeze pacea.

Chiar liniștea măreață, care domnește în natură, tăcerea ce stăpî-

nește întinsul nețărnut al mării și al pămîntului uscat, pe fiecare muritor îl îndeamnă să părăsească gîndurile sale, fie ele cît de răsunătoare și crîncene și să se pătrundă de un sentiment blînd și plin de dragoste pentru aproapele său.

Pe pămînt pace, între oameni bunăînvoire sună cuvintele, cu cari e inaugurată această zi de biserică noastră. Din firea războinică și răzbunătoare a omenirii au emanat aceste cuvinte ale Mîntuitorului nostru, care întru iubirea sa nemărginită pentru aproapele său, a vroit, că măcar pentru un moment omenirea să-și schimbe firea și condusă de spiritul blînd al păcii, să poată propaga ideea iubirii aproapelui său.

Să ne pătrundem și noi de acest sentiment și să lăsăm certele de toate zilele măcar pentru un moment la o parte. Să ne pătrundem de această idee măreață și să examinăm bine momentele, cari cauzează certele între noi, cari ne desbină în tabere dușmănoase.

Și de ne vom pătrunde de acest sentiment, vom ajunge la convingere, că greșele aproapelui nostru nu sînt atît de grele, cum ni s'a părut la început, și prin urmare nici obstaculele, ce ne împiede-

că la un trînu în înțelegere, nu sînt de natură nedelaturabilă. Să urmăm acestor cuvinte pătrunse de atîta dragoste pentru aproapele nostru și atunci certele dintre noi deși nu vor dispărea cu totul, cel puțin vor fi întemeiate și vor avea un aspect de legalitate sau de justă apărare. Ear cetitorilor noștri, precum și la toată suflarea românească li dorim »sărbători fericite, pace și buna înțelegere».

Pentru viitor.

Regretăm momentul dela care derivă felul, cum se petrece politica Românilor din Bucovina, se trage pe un fir roșu prin întreaga istorie decînd viețuiește poporul nostru pe acest petec de pămînt înstrăinat. Cînd începurii destinului cauzei românești, dacă au și obținut din cînd în cînd succese trecătoare în sbuciumările lor politice, ei nici cînd nu și-au luat calea lor spre păturile fundamentale ale neamului pentru a le interesa și ale angaja și pe ele în cele mai esențiale ale vieții noastre publice.

Poporul nostru dela țară, țărâniimea muncitoare, temelja tuturor aspirațiilor noastre naționale, a

fost se remînă în totdeauna în lături, fără a lua parte activă la chiar cele mai vitale ale sale afaceri.

Astfel fiind forța totalității concretisată prin închegarea tuturor într'un singur corp unit, n'a aflat nici cînd expresie potrivită în manifestările noastre publice și neamul întreg a fost lipsit de puterea, de care ar fi putut să dispună, pentru a isbui cu rezultate mai îmbucurătoare în luptele de pînă acum.

Dacă avem a reproșa aceste cu netăgăduită îndreptățire politicianilor noștri boeri deacu 10 ani înainte, cu atît mai mult se lovește zisele încriminări la adresa celui grup nenorocit de demagogi, care folosindu-se de aceasta tristă stare de lucruri și ajuns nu de mulți la putere, continuă a face imposibilă realizarea operii, la care ar fi să tindă fiecare Român din Bucovina.

Poporul, cu deosebire păturile țărănești sînt stîlpul cei mai aleși, pe care se razima trainicia statului, a națiunii și a bisericii și după referințele, cari sînt date, nu va mai fi cu putință ai deține suveranitatea, ce i se cuvine.

Legea electorală pentru camera imperială și alte porniri ale timpului, ce privesc rolul, care este a

FOIȚA.

Uitat.

În munți, pe-un plai stropit cu flori
Te-am întîlnit întîiaș-dată
Și'n ochii tăi farmăcători
Descoperit-am o — șireată.

Te-am întîlnit apoi în hram:
Tu trandafir scîldat în soare,
Eu un păstor — și-abia aveam
Un flueraș la 'nceingătoare.

Și dacă mîna mi-ai întîns
A fost, c'asa mi-a fost norocul:
Să nu-l mai am... să-l ții tu prins...
Iar eu să-l caut în tot locul.

Și-acel sărut... ah! n'am să-l uit:
El mi-a implut cu vîrf păharul!
Măcar de n'aș mai fi știut,
Că ți-i mai drag Parfum, cismarul.

Valuță.

Un cal și un om.

Omul nu cred să fi fost tare bătrîn. Era încrețit la obraz și sur la păr, de multe năcazuri pesemne. Umbla cu capu'n piept, parcă se furișa printre oameni, parcă-i era rușine că trăiește. Numai cînd își ducea mirtoaga de căpăstru și o bătea c'o vargă noduroasă, numai atunci i se luminau ochii turburi. Atunci părea că înțelege și el de ce trăiește; putea să chinuască și el, să scrișnească și să sudue.

Barba și-o tușina. De ras n'avea cu ce se rade și nici cu barbă nu voia să umble; voia să fie în rînd cu gospodarii numaidécit. Căruța n'avea, umbla c'un fel de cotiugă, mititică, șubredă, cîrpită și legată cu curmee, — dar se chema că era a lui și n'ar fi lăsat-o să putrezească și să se dărîme la un colț de gard, cum se părea că trebuie, cu nici un preț. Si calul — mititel, slab, cărămiziu, c'un ciot de coadă, cu buza de jos atîrnată, cu copitele rupte și cu niște ochi mari, bolnavi, cari într'una parcă cereau o clipă de hodină. Era calul lui, îl bătea, îl strunea, răcnea la el; căra cu dînsul toate gunoarele tirgului,

cu 15 bani cotinga; și la amiaza și seara, tîrîndu și picioarele, mergeau amîndoi pînă la crîșma Mînzatului, din colțul tirgului, și-acolo omul își bea pîhărelul de rachiu și-și molfăia bucațica de pine, ear calul rodea niște ogrinji, culeși de ici, culeși de colo, de pe unde da Dumnezeu.

»Știu că n'am să cumpăr și mîncarea calulu...» zicea stăpînul calului, fără să se uite la cei cu care vorbea.

Așa l-m apucat, demult. Își tîrîia o-pincele grele, abia pășea pe lingă cotinga-i bolnavă, în straele-i ferfenițite. Eram o mulțime de copii în tirgul acela. Cu capetele zbirlite, zvrîlind pe sus picioarele, ne repezeam de pe după case pe urma omului și-l zburătăceam cu pietre. Strigam ascuțit: »Chichiță! Chichiță!» — și pietrele săreau pe uliță, îl urmăreau vesele parcă, din toate părțile. Cîte una ajungea calul; calul mișca din ciotul de coadă și-și clătina domol o ureche. Altele ajungeau pe om; îndată se întorcea, întindea mîna spre noi scuturînd varga noduroasă, își arăta dinții, își încrețea obrazul inciudat și începea să ne sudue. Iar noi îl urmăream multă

vreme, pînă ce vedeam că-și mușcă și pumnii de ciudă și-și izbește de pămînt căciula-i jerpelită. Atunci rideam ținîndu-ne de genunchi, cu gurile mari și cu capetele sbirlite și-l lăsam. Și se depărta bătîndu-și calul, altă putere n'avea, pe noi nu ne putea bate.

Casă nu știu unde avea Chichiță, dar trebuie să fi avut undeva un bordeiu strîmt fără ferestre. Poate chiar singur lui îi era urît în asemenea locuință. Iarna se aciua acolo cum putea, astupînd cu toale deschizăturile. El tremura înlăuntru, iar calul »Roibul» sta afară, deoparte ori de alta a spinării de pămînt, la adăpost de spulber, cu capul plecat, cu coama și cu coada învăluite de vînt. Iar vara nu se mai osteneau pînă la asemenea locuință. Era la capătul tirgului oleacă de crîng, un pile de copăcei, prin buruene sălbatice. Se duceau acolo și se hodineau amîndoi noaptea sub streșina copacilor. Sus era prundiș de aur; adia vîntul; apoi se ridica luna în limpezimea văzduchului și pulbera ei năvălea printre copaci și odată se lămureau, în lumină, umbrele lor negre, neclintite; calul și omul lingă scheletul căruții.

80-2003

se da peste scurt fiecărui cetățean, sunt dictate de spiritul vremii, care a ajuns să recunoască fără doară și poate ce nu să mai poate ocoli.

Stăm față de un timp, care trebuie să-l înțelegem bine.

El ni impune datorința a stăruii să rumpem cu trecutul nefast de pînă acum și să folosim poporul cu cunoștințele necesare pentru ca să poată exercita pe deplin demnitatea de care se bucură.

Duprecum ni place să vedem poporul nostru în fruntea celorlalte popoare din Bucovina, așa să ni placă ai da și sprijinul recerut, pentru ca să-și redobîndească în aceste timpuri cît se poate de lesne poziția, la care are un bun drept să aspire.

Poporului îi compete cel dintâi și mai însemnat rol și pentru ca să-l înțeleagă și să-l exploateze în întregul său cuprins, va fi să-i lărgim într'u toate vederile sale și să-l facem combatant alături cu noi în înțelesul deplin al cauzei pentru care luptăm.

Țiînd în vedere progresele fenomenale ale altor popoare, mai ales ale ovreilor, cari toate s'au revărsat din organizarea lor temeinică, nu numai pe baza națională, ci și confesională rezultă ca să dăm și noi razim poporului nostru cu deosebire în acele momente, care sînt caracteristice pentru toți, ciți sîntem de un singe și de o lege.

Valoarea poporului nostru va crește numai atunci, cînd îl vom pute aduna întru apărarea tuturor acelor bunuri, cari ne disting de celelalte naționalități străine.

Fiecare trebuie să deprindă a înțelege, că cea dintâi legitimație pentru un prieten bun și devotat al intereselor noastre mari nu poate să o deie decît legea, limba și datinele comune.

Pornind cu pricepere îndestulă calea bătută de popoarele mai înaintate, ne vom ști înțilii cu toate divergențele ce există și nu va trece mult timp, cînd vom fi disarmat toți factorii periculoși, ce au socotit pînă acum cu neînțelegerile noastre.

Calea ce vom avea a pleca atunci ca un neam cuprins de una și aceeași însuflețire, ni se va desemna de sine și ne va conduce de sigur la un sfîrșit mai fericit, decît calea ce o plecăm astăzi.

În măsura cu abnegațiunea, ce vom desvolta-o pentru cultivarea limbei și manținerea evlavioasă a cultului nostru dreptmăritor, vor primi în schimb raporturile noastre față de celelalte popoare din țară o însemnătate durabilă și reală, și așa trebuie să fie.

În ajunul nașterii Domnului îndreptăm aceste șire cătră toată suflarea romînească din țară și implorăm grația celui de sus ca să ne invrednicească de sprijinul său ceresc pentru a începe aceasta lucrare ce trebuie să o sfîrșim.

Pădurile comunale și particulare în Bucovina.

Cîme a avut ocazie să pătrundă cu douăzeci de ani înainte codrii Bucovinei și să admire în liniștea pădurilor seculare, neatînse încă de secura zdrobitoare, frumuseța naturii, e uimit și desiluzionat de golurile cari i se oferă privirei sale, de pustietatea care predominază astăzi pe pîscurile cele mai înalte și în văile cele mai afunde.

Vuetul căilor ferate, zăușatul mașinelor, zingănitul ferestrelor nesătioase și loviturile de secăre au întrerupt liniștea de odinioară și farmecul naturii, care, făcînd loc așamitei civilizațiuni, a dispărut pentru totdeauna.

Paguba din punctul de vedere a țăranelui nostru, care arareori se avîntă la închipuiri de caracter estetic nu ar fi tocmai mare, dacă cu acest farmec nu ar fi dispărut și averea imenză a comunelor și particularilor, care era depusă în masivele pădurilor, fără de ori și ce venit real.

Neșcoliți în general, lacomi de sume de bani după închipuirea lor

de tot mari și cu totul neexperți pe terenul silviculturii, au fost posesorii pădurilor prin două decenii trași pe sfoară de speculanții evrei, cari fără de ori ce muștrare de cuget au hoțit comunele și particularii prin cumpărături de păduri pe chilipir, îmbogățindu-se pe ei și sărăcind posesorii menționați cu desăvîrșire.

Cunoaștem din timpul mai recent afacerile mîrșave cu vînzarea pădurilor din Laura și Gemine, unde cu părere de rău trebuie să constatăm, că chiar forurile, cărora li impune legea scutirea țăranelui, au stat și stau pe partea jăfuitorilor, dînd averea comunelor pradă acestor vampiri neșăfoși.

Cele mai valoroase masive s'au distrus, aproape toate pădurile comunale și particulare sînt devastate, așa că astăzi, cînd prețul lemnului s'a urcat la sume pentru Bucovina exorbitante, posesorii pădurilor de odinioară au rămas cu văi și coaste goale, car lemnul care se mai află în unele masive nu e mai mult al lor, ci a șarlatanilor evrei, cari l-au cumpărat cu prețuri curat ridicole și cari de prezent, frecîndu-și minile de bucurie, rîd de prostia goiului.

Comorile comunelor, cari aveau să fie un izvor de venit pentru secolii întregi, nu mai există, car veniturile bagatele încasate de pe vînzarea pădurilor s'au împrăștiat, grație administrației autonome prin buzunarele diferitelor persoane cu oarecare influență în comună și în țară, așa că bieții țărani au rămas și fără păduri și fără bani.

Ceea ce a mai rămas, e foarte puțin și tocmai din cauza aceasta comunele și particularii, trăgînd folos din experiențele făcute în trecut să îngrijească pentru viitor de o economie cît se poate de rațională și conștiincioasă a pădurilor încă existente.

E natural, că poporul dela țară, care nu dispune de persoane cu încredere și cu științele necesare tehnice pe terenul forestier, nu e în stare să inaugureze o atare economie, dacă guvernul și comitetul țării vor observa și de acu înaintea același indiferențism față de administrația averilor comunale. Deaceia sîntem dători să pretîndem, ca forurile aceste, îndeosebi însă corpul silvicultorilor politici, atașat pe lingă guvernul țării, care în urma funcționării de pînă acuma și-a cîștigat în Bucovina un renume cît se poate de rău, să se arînte măcar pe viitor la o acțiune energică în sensul legilor din codul forestriei, interesîndu-se cu vigoare și în mod obiectiv pentru transacțiunile pădurilor comunale în general cît și pentru vînzările în detalii, nu mai puțin însă și pentru reîmpăduririle părților tăiate.

»Apărarea Națională« și în direcțiunea aceasta s'a pus în serviciul poporului român, înfîințînd încă pe timpul alegerilor la administrația jurnalului un birou administrativ-juridic-technic-forestier, care însă, cu durere trebuie s'o contatăm, n'a fost conșultat pînă acuma aproape de nîme, cu toate că înfîințarea lui s'a publicat într'o serie de numere, în care s'a și afirmat, că și ori ce sfat care se va cere, fie gural sau scrisual, se va da grătuit.

Dacă și țăranelul nostru nu ține în minte cele cetite în jurnal, ar fi o datorință sfîntă a inteligenței noastre dela țară, îndeosebi a preoților și învățătorilor, cari sînt în contact perpetuu cu poporeni nostri, ca să îndemne pe poporeni la orice afacere sau acțiune mai importantă, de a cere sfatul biroului, adresîndu-se direct la administrația ziarului. Luînd cont de dorințele exprimate, administrația nu va întîrzia a da deslușirile necesare, fără ori ce spese în mod temeinic și cu totul obiectiv.

Chichiuță avea și femeie — adevă avusese femeie. Dar dela început, din anii dintâi, nevasta fugise Lucra cu palmele în țîrg; vîrăuia, căra apă, spăla cămeși. Era o femeie scundă, voinică, stricată de vărsat. Am auzit-o odată vorbind cu Chichiuță și de atuncia am știut că e muerea lui.

Era într'o zi de țîrg, Duminica; calul și cu stăpinul lui umblau printre oameni; așa umblau fără oprire, parcă erau făcuți spre pedeapsă. Pe lingă căruța goală trece repede o femeie. Calul se oprește cu botul spre pămînt și stăpinul calului ridică capul, cu doi ochi albaștri șterși și cu un nas ascuțit și galbăn.

»Marandă...« zice Chichiuță, încet, răgușit.

Femea se opri, dar se întoarse pe jumătate spre marginea drumului, cu umărul spre om și spre cal.

»Marandă, cum te-ai mai gîndit?...«

Nici bărbatul nu se uită la ea. Și-a întors și el privirea'n pămînt.

»Cum să mă gîndesc? zice Maranda. Eu acasă nu mă duc. Aici am cu ce trăi, slavă Domnului...«

— Uite, Mărandă, grăește răgușit Chichiuță. Cămeșa pe mine-i potlog, nu se ține petec de petec, n'are cine mă griji, n'are cine mă spăla, vai de capul meu... O femeie mult face la casa omului. Tu nu te gîndești la asta?

— Ba mă gîndesc, cum nu? Da' ce casă ai tu? Aceia-i casă? Ești de risul lumii cu așa casă. Boștiură. Bate vîntul și ploaia. Nu-i o laiță, nu-i o petecă într'însa, nimic. Mai rău decît într'o colibă de haidău...«

Chichiuță tace o clipă. Se uită unul în pămînt, altul într'o parte, și calul dormitează cu capul spre pulberea drumului, pe cînd înmea se poartă pe ulița țîrgului încolo și înapoi.

Bărbatul grăește ear:

»Vai de capul meu! Dacă nu mă-î crede tu, cine să mă creadă? Dacă nu vii la casa ta, cine să facă? Iacă, eu cu calul ista, cît mă năcăjesc, degeaba mă năcăjesc. Dacă ar fi cine să strîngă și cine să facă, tot am ajunge la capăt...«

Femea tace. Apoi întoarce puțin capul cu o căutătură ascuțită.

»Paralele celea, știu eu că le beai la crîșma Minzatului...«

Glasul bărbatului se asprește deodată:

»Cum? acelea-s paralele mele: le mînc, le beau eu. Știu că n'oiu da mîncare și calului. Iar tu de ce nu vii acolo? Te cînstesc și pe tine. Dar tu nu ești gospodină. Tu umbli prin ușile oamenilor. Te-ai stricat. Ești o ticăloasă acuma. Mă lași să mă mînce viermii. Îți faci de cap, înloc să vii la gospodăria ta, să-ți cauți de treabă.

— Tu ești cam într'o ureche, Gavrilă, zise femeia rîzînd cu răutate. Ce gospodărie ai tu? Mai bine stau așa cum dă Dumnezeu...«

Un răstimp de tăcere. Apoi Chichiuță pare a-și aminti de ceva:

»Parcă nu-i tot din pricina ta?... Nu-ți aduci tu aminte? Eram și eu om. Știu eu, î-mi aduc aminte. Mă duceam și lucram la ciocoiu și tu îți făceai de cap cu alții. Și pe urmă. atuncia, din pricina ta m'au bătut doi cu ciomegele de eram să mor. Am rămas neom. S'ai fugit dela casa ta. Și nici acu nu vrei să te întorci... Ai lăsat și băetul... Ce puteam să fac eu? Eu eram să mor, eram stilit. Iacă ș'acu am o bortă în cap, dela bătaia ceia. Cînd îi răcoare, simțesc eu cum trage răceala la crieri... Stam eu și mă uitam la băetel: Ce ai

tu, măi Nicuță? El zicea așa: Ta-ta-ta! și începea să plîngă. Nici nu mai putea umbla în picioare. I se vedeau ciolanele prin piele. Îl întrebam, da el parcă ce putea să-mi spuie? Nici nu știa unde-l doare. Iacă așa a murit. Și tu te-ai dus prin străini, nici măcar de el n'ai vrut să știi. Ești o muere ticăloasă. Să piei dinaintea mea, că te taiu cu cuțitul!«

Și dintr'odată ochii șterși ai lui Chichiuță se întunecară. Dintr'odată întinse mîna cu bățul noduros. Iar Maranda se feri în șanț, apoi porni repede printre oameni, fără să se mai uite înapoi. Omul mormăi răgușit, apoi izbi de două ori cît se putu cu varga în cal. Roibul tresări, își mișcă coada, își mișcă domol o ureche, întoarse o clipă capul cu ochii mari, trudiți, apoi porni prin prundul uliței tirînd căruța goală, ca pe o mare greutate.

De multe ori trebuie să fi vorbit așa Chichiuță cu Maranda lui, dar la nici un capăt nu ajungea. Rămînea tot singur, cu calul. Căra gunoiu de prin ogrăzile oamenilor, cu 15 bani cotiuga. Se oprea după aceea la Minzatu, la crîșmă. Pe urmă suduia pe băieții care-i trimeteau

Apelăm deci la toți confrății noștri, să steie mână de ajutor bietului popor, avizându-l în ori și ce afacere la administrația »Apărării Naționale«, scutindu-l prin aceasta de pierderi grele și ireparabile.

Numai în modul acesta vom putea pune stavilă corupțiunii, care s'a incubat în oficiile noastre și care e gata să distrugă chiar și dreptatea și legile din țară.

Noi din parti-ne vom pași fără frică pe calea de pînă acuma, dînd fără sfială toate machinațiunile celor puternici pe seama publicității.

Pentru ca să ținem în curent măcar întru cîtva posesorii pădurilor dela țară despre valoarea actuală a lemnului în Bucovina vom publica în numărul viitor o tabelă exactă asupra prețurilor de lemn în toate comunele din țară.

Protecțiune și nepotism nerușinat în comitetul țării.

Șirul nenumăratelor protecțiuni și nepotisme ce s'au exercitat la instituirea funcționarilor din comitetul țării a început dela timpul, cînd dl Dr. Florea Lupu a intrat ca membru în acest corp.

Spre a documenta aceasta, ținem să revenim asupra unor momente, care în mare parte sînt deja cunoscute.

Una din primele sale treburi a fost, că scurt, dupre ce a fost ales membru în comitetul țării, dl Dr. Florea Lupu a aplicat pe un anumit George Bancescu, care era logodit cu o nepoată de a soției sale, ca diurnist în nou creatul oficiu pentru încasarea impozitului pe bere și a debitului de sare.

Unsprezece luni mai tîrziu, dl Lupu a știut a-l determina pre întregul comitet al țării, că acelaș Bancescu, deși nu era deplin calificat, — să fie numit la comitetul țării de concepist, funcțiune de rangul al X-lea.

Presupunînd însă dl Lupu mai departe că protejatul său din diferite cauze nu va fi în stare să treacă examenul politic-practic, cu care era în restanță, a știut d sa pune treburile astfel la cale că dieta să-l dispenseze pe Bancescu — și în urmă, ca să nu fie cazul prea bătător la ochi — și pre alți 3 concepști de obligațiunea, de a presta acest examen, sistemizînd totodată pentru ei și mai multe posturi de comisari.

Deoarece concepștii Scalat și Keschman servesc deja de mai bine de 4 ani, pe cînd Bancescu a implinit abia 3 ani de servit, a trebuit dl. Lupu se afe earăși un mod, în urma căruia și Bancescu să poată fi avansat deodată cu ceilalți concepști mult mai vechi. Și dl Lupu a aflat mod.

În scopul acesta d-sa, ignorînd chiar deciziunile dietei țării, în virtutea puterii sale a aflat de bine să împărțească biuroul țării de impozite în două părți: într'un biuro pentru impozitul de bere și altul pentru debitul de sare și să-l aplice pe Bancescu cu incepere de la 1 Ianuarie a. c. ca șef al acestui biuro, dîndu-i acestuia posibilitatea pe deoparte de a-și acapara toate comisiunile ce vor rezulta în afaceri de ale sării, în întreaga țară numai pentru sine însuși, de altă parte scoțîndu-l în relief ca funcționar șef și aspirant de tot apt pentru un post de comisar.

Prin această dispozițiune a d-lui Lupu e însă vătămă și fostul conducător al acestui biuro combinat Anton Zachar jun., care a rămas cu ziua amintită șef numai al biuroului pentru impozitul pe bere, un moment care în ori și ce caz probează sau cele zise de noi în articolul trecut relativ la persoana acestui funcționar, sau nepotismul nemaipomenit exercitat de dl. Lupu; căci dacă această dispozițiune dl. Lupu a decretat-o în urma activității oficioase a d-lui Zachar jun. și nu în urma nepotismului exercitat de d-sa, atunci d-sa a comis o ilegalitate de oarece dl. Zachar numai în virtutea unei deciziuni a comitetului țării a putut fi disrădi-

cat din postul de referent ce l'a avut, și nici decum în virtutea unei samovolnicii a d-lui Dr. Florea Lupu, care n'a fost îndreptățit la divizarea biuroului amintit.

Un caz mai cras de nepotism exercitat de dl. Lupu e următorul: În luna lui Aprilie 1906 dl. Lupu a aplicat pe nepotul său Alexandru Jijie fără vre-o deciziune a comitetului țării — va să zică contra instrucțiunilor existente — ca diurnist la comitetul țării cu un diurnum de 60 cor. lunar. Și în ședința din 6 Ianuar acelaș Jijie e propus și denumit de oficial cu un salar anual de 2680 cor.

Alți funcționari așteaptă cvincevni întregi, pînă ajunge la un astfel de salar; nepoții d-lui Lupu îl ajung după unsprezece luni.

În afăcerea denumirii d-lui Jijie ca oficial a votat la ședința anunțată și dl. Lupu, ceea ce în virtutea instrucțiunilor existente și din cauze de bună cuviință n'a trebuit să urmeze.

Nu vom lipsi se continuăm a aduce rînd pe rînd toate probele relativ la nepotismele întîmplare în oficiul comitetului țării.

În atenția forurilor competente școlare.

Intrebăm pe prea înaltul c. r. consiliu școlar de țeară și mai cu seamă pentru că ni e mai aproape consiliul școlar din districtul Sucevei — căci pînă la D zeu sfinții își scot ochii — ori de e legal, ca învățătorii dela țeară să iee bani pentru a-l scoate dela școală pe unul sau pe altul din copii, cari mai au să-o cerceteze încă cite doi sau trei ani?

Știut este, că aceasta este strict oprit prin lege; dar se vede că legea a pusă numai pe hîrtie și nu ca să și fie. Și nici nu credem că legea aceasta să o mai calce vre unul din învățătorii, doară unul de pînura superiorului Gelka din Hatna, care a păcătuit și păcătuește greu față de această lege.

Domnul Gelka face adecă geșeft cu școala și încă cu speculă, căci

deplingîndu i-se odată gospodariul din Hatna Dumitru a lui George Bejenariu, că are un băet și îmblă acu patru ani la școală, dar maică iuzădar, așa că n'are nici un tolos de băeat, nici la școală și nici acasă, de aceea ar voi să-l dea, ca să învețe ceva la o altă școală din împrejurime. Superiorul însă i-a spus așa: »Dacă n'ai nici un tolos că îmblă băetul la școală și zici că îți merge greu la gospodărie fără de el, atunci îmi vei da zece coroane și băetul va îmbla numai earna de două ori pe săptămînă«.

Superiorul Gelka ca să nu iee banii direct din mîna gospodarului, l-a pus pe fostul învățătoriu din Hatna, Hodrinski, un coleg bun, la toate întreprinderile sale, ear acesta a pus mai departe pe gazda lui d-na Palanski, ca să iei dela gospodariul cele zece coroane.

Așa a luat Gelka zece coroane și le-a dat pe gilecă dimpreună cu Hodrinski, ear băetul lui Bejenariu a remas din ziua aceea acasă.

Nu mult după aceasta se trezește gospodariul susnumit cu porcii superiorului Gelka în grădină, făcîndu-i pagubă de vr'o cincizeci de coroane. Superiorul ca să nu scoată din buzunar și să-i plătească paguba lui Bejenari, face cu el o învoială zicîndu-i: »băetul d-tale avea să mai imble încă doi ani la școală și eu ți-am făcut bine și ți l-am scos, acuma mai are să imble de două ori pe săptămînă și ca să nu ne tînim pela judecătorie pentru pagubă, apoi eu ți-l voi scoate pe băet pentru paguba făcută cu totul din școală.«

Și așa și făcu.

Cazuri de aceste sînt mai multe; mai tîrziu le vom da pe față. Credem că forurile competente nu se vor mulțami numai cu cetitul acestor șire, ci vor întreprinde pașii necesari față de gheșeftăriile lui Gelka, așa că în viitor nu vor afla ele imitatori.

Afară de aceste superiorul Gelka în loc să caute ca copiii să se lumineze la minte, el îi pune la tot felul de lucru; așa la desfăcat păpușoi, la cărat lemne dela școală pînă la locuința învățătorului Arsenicz, o depărtare de un kilometru, la săpat barabăle, fi trimite regulat la poștă și altele.

Nouă, cari nu mai vedem aceste lucruri, ni e greață, cu atita mai mult credem, că forurile competente ar trebui să se îngrătoșeze de faptele superiorului din Hatna și să-și implinească mai bine datoria față de Gelka decît Gelka față de școală. Deocamdată atita.

Onorată redacție!

Binevoiți a publica în proximal număr al foii D-Voastre, în scopul constatării adevărului, următoarele:

Foia D-Voastre în numărul din 24 Noembrie 1907 într'o notiță intitulată »În atenția forurilor școlare«, a adus știrea, cumcă conducătorul școlii din Stroești, dl A. Țăran, a dat voie să se țină un praznic în școală într'o clasă la un timp, cînd învățămîntul nu era încă încheiat.

În »Voința Poporului« din 8 Decem. 1907 se desminte însă știrea aceasta, zicîndu-se, că masa s'a dat la oarele 12

pietre din toate părțile și săreau ca niște draci în jurul lui.

Așa a trăit el în tîrgul nostru Și într'un amurg, Roibu a ostenit așa de tare, încît n'a mai vrut să pornească cotiuga. de dinaintea cirșmei Minzatului. Ședea cu botu'n ogrinji și clipea încet trist, din pleoapele-i roase. Gavril începu a-l certa răgușit, cu glas scăzut:

»Bată-te D-zeu să te bată, ticălosule! Da ce-ai pățit? Apă ți-am dat, mîncare ți-am dat, ce-ți mai trebuie? Acu te pui de pricină?«

Il bătu cu varga. Ii da peste coaste și peste șolduri. Calul mișca din coadă și clătina ușor din cap. Apoi, ars de lovituri, își urni tot trupu 'nainte. Călca mărunt, cu mare greutate. Așa ajunseră la culcușul lor, în pilcul de copaci.

»Ce ai, măi omule? Ce ai, măi Haramule? zicea Gavril deshămind roibul. Ți-au venit poate mofturi, ca la boeri? Parc' ai muncit azi așa, pînă pe acolo? ...«

Calul se lăsă la pămînt.

»Ce? vrei să te întinzi și să caști, cînd te scoli? Noi, bre, avem treabă, ce socoți? Pe urmă vrei să mîncinci o zacuscă, să bei o leacă de rum, să bei niște tiutun de cel bun? Și pe urmă ce să mai faci? Să te cioșmolești, să te mai

duci incolo, să te mai duci încoace, pe urmă să scrii o leacă... Pe urmă iar, patru rinduri de mîncări, bre... Phi! bine-i de trăit pe lumea asta, da 'iaca, eu numa' oleacă de rachi pot bea, da' mîncarea, ce? mîncarea-i fudulie... Da'-i vorba că pe urmă poate are omul gust și doarme... Doarme o bucată bună, pe urmă ese și gustă de ici o leacă de vin, de dincolo o leacă de brînză, iar mai umblă ce mai umblă și iar se duce la patru feliuri de mîncări... Tu ești prost bre, tu nu știi cum se trăiește... Tu mininci ogrinjii tăi și taci... — Da' acu ce ai? ce stai așa? Ha?«

Roibul sta trîntit și-și răzîmase botul de pămîntul umed. Clipea încet. Inserarea se întinsese. Intre copacii singuratici, în tăcere, o înginare slabă, o fumegare a zile mai remăsese.

»Ce ai, bre? — zise Chichiută. Se sculă și lovi calul cu piciorul. Eu, vra să zică-s cam amețit... Eu am o bortă în moalele capului și-s slab de cap... Da' tu ce ai? Cred că nu ți-a venit vremea să mori, ha? Ia școală...«

Apucă pe roib de urechi și începu să'l tragă. Dar capul roibului căzu. Gavril nu mai zise nimic deodată. Se lăsă la pămînt și începu să se uite cu luare

aminte la tovarăș. Incet, calul își răzîmă iar botul de țarina umedă.

»De acu moare haramul, mormăi încet Chichiută, și nu știu ce-am să mai fac. Tot am căutat eu să mă fac om. Tot am umblat să-mi aduc femeia acasă, să mai ridic oleacă de bordeiu: n'a vrut Dumnezeu. M'au sburătăcit ghiavolii cu pietre, m'au bătut unii, m'au stupit alții... Am fost și eu un om ticălos. Am avut și eu un băet: a murit. Pe urmă dac' am avut un ban, l-am bătut. Atita mi-a fost viața. Ș'acn moare calul... Da'-i vorba, ce fac eu acu? ...«

Dădu iar cu picioru 'n roib.

»Hi! ce ai, măi?«

Pe urmă-l lăsă liniștit, se învăli în țoala-i de suman și se grămădi ca totdeauna sub cotiuga-i scundă.

Iar pe cal îl mîngia cel din urmă vînt de seară. În liniștea crîngului stăteau neclintite grămezile negre de burueni sălbatice, lemnul căzut care putrezea, lespezile umede aduse acolo de întîmplare, și tăcut ca și ele și neclintit, se odihnea și roibul.

Mihai Sadoveanu.

(Vieța rominească anul 9, anul II, 1907)

după timpul învățămîntului — va să zică nu pe timpul învățămîntului —.

Fact este însă, că masa sau mai bine zis prasnucul, care s'a dat pentru copiii de școală în amintirea unui repaosat, a început a se pregăti și da pe timpul învățămîntului și anume dela oarele 10 înainte. Clasa 3., în care s'a dat ospățul, avea dela 10—11 oară de desemn; această oară nu s'a ținut însă — precum mi-a comunicat însuși dl inv. Subcinschi — deoarece în clasa în care, avea acest domn oară de desemn, imblau muieri cu oale și bucate, pregătind ospățul, ear o parte din copii erau ocupați cu scoaterea și așezarea lăuților și tormarea de mese din aceste — deci neputînd dl Subcinschi ține oara sa, ceea ce a mărturisit și singur, s'a dus în cl. 2., unde privighia copiii adunați din mai multe clase, ca să-i rînduiescă apoi la ospățul pregătit în clasa 3.

Eu ca catechet țineam dela 10—11 exhortă în clasa 4., în care timp am fost toată oara stingherit prin larma ce se făcea pe coridor. Dela 11—12 avusem exhortă în clasa 5.; înainte de începerea exlortei însă m'a rugat dl învăț. Gemeniuc, să li dau copiilor drumul mai timpuriu, înainte de 12, ca să nu se întîrzie la ospățul pregătit — i-am împlinit deci, deși contra voinței mele și fără să am eu de a răspunde pentru aceasta, doriunța d-sale și înainte de 3/4 la 12 am eșit din clasă, eară copiii au rămas și venind dl Gemeniuc, i-a condus apoi la masă.

Masa s'a pregătit și dat așadar pe timpul învățămîntului, stingherindu-se și scurtîndu-se prin aceasta învățămîntul. Ospățul se putea pregăti și da după încheierea învățămîntului de dimineață, ca să nu se stingherească și scurteze deloc învățămîntul — și dacă nu la casa gospodinei respective, care a pregătit și dat ospățul pentru copiii de școală cu cea mai curată și mai bună intențiune, atunci într'o clasă, în care, necerînd deocamdată trebuință, nu se ține de loc învățămînt și sta prin urmare la dispozițiune pentru ospăț, evitîndu-se prin aceasta o scurtare a învățămîntului, sau cel mai bine și mai potrivit în localitățile școlii celei vechi, unde s'ar fi putut afla două odăi destul de spațioase, ce stau deșerte fără să fie întrebuintate.

Afară de aceea cred, că ar fi fost cu cale, ca dl superior să mă încunoștințeze și pe mine, ca catechet, despre ospățul proiectat și înainte de începerea ospățului să mă invite — aflîndu-mă eu pe acolo — ca să vin și să binecuvîntes masa pregătită pentru școlari și așa să se contribuie și prin aceasta la creșterea religioasă-morală a tineretului școlar.

Judece deci lumea, ori de nu cade asupra d-lui superior Țăran vre-o răspundabilitate oare-care!

Muțlămîndu-Vă respectuos pentru publicarea acestor șire, ce servesc spre constatarea adevărului și informațiune celor interesați în afacere, subsemn că stimă:

Vasile Boca.

preot și catechet ort. or. în Stroiiești.

Balurile la sate

În »Neamul Românesc«, unica foaie, din care se poate cunoaște în mod neîndoios, cum se petrec lucrurile în România liberă, atît în ceea ce privește politica de acolo, cit și dezvoltarea cultural-economică, întîlnim un articol de actualitate și pentru noi Romîni din Bucovina. Articolul e intitulat »Balurile la sate«. Acest articol conține între altele și următorul pasagi: Crede oare cine-va că

lumea se duce numai pentru țupăială? Aș! Au gînduri murdare, duc (orășenii) corupția dela orașe la sate, legîndu-se de sătence, cari de cele mai multe ori cad victime vorbelor ademenitoare«. Și la noi se aranjează petreceri populare. Scopul lor e foarte bun și lăndabil. Dar fie scopul cit de bun, dacă urmarea nu corespunde scopului, scopul rămîne ilusoric. Petrecerile populare aranjate de cabinetele de lectură la noi au avut la început între altele și scopul bun, de a atrage tineretul dela »horă«, care se făcea la crîsmă. Drept aceea se și aranjau petrecerile populare la incuput — acum numai în Pătrăuț pe Suceavă și prin suburbiile Cernăuțului — prin case private, vara prin grădini, dar numai în decursul zilei. Și dela orașe veneau mulți cu un scop bun: și în realitate iți era mai mare dragul, să vezi cum îi sfătuiam cei chemați pe cei dornici de lumină dela sate. Așa era la început. Acuma însă în cele mai multe locuri au deviat petrecerile populare dela scopul lor adevărat. Petrecerile nu durează numai ziua ci chiar cu predilecție noaptea.

Acuma mulți din cei chemați nu caută să-i lumineze pre cei dornici de lumină cu știința, ce și-au cîștigat-o prin școlile mai înalte. Ei cred că și-au îndeplinit datoria față de popor prin solvirea taxei de intrare.

Ba mai rău! Mulți din orașe își scot îndrăcete banii, ce i-au solvit ca taxă de intrare, îndărăpt, căci cheltuiala ce se face cu oaspeți străini, e de multe ori cu mult mai mare, de cit venitul curat al petrecerii.

Inteligența locală își dă toată silința, ca oaspeții, mă rog, să fie mulțumiți cu primirea ce li s'a făcut. Ori de își îndeplinesc oaspeții datoria lor față de popor, e o întrebare, care cu drept cuvînt trebnie să se răspundă negativ. Cel mult ei joacă cu poporul troțofica. Și aceasta e mai recomandabil decît tarocul.

Eară ca să corespundă petrecerile populare menirii lor, să se grijească aranjatorii de următoarele:

1. Petrecerile populare să se aranjeze numai în decursul zilei, căci la din contră se deprinde poporul a dansa ziua și noaptea, fact ce strică mult sănătății și cauzează pierderea zilelor de lucru.

2. Să se puie mai mare cumpănă pe instruirea țăranului prin teatru, cîntări, declamări etc., abia în linia adouă să vie dansul și cîștigarea banilor prin ast-fel de aranjări.

3. La petrecerile populare să se abandoneze ori-ce băuturi spirtoase, chiar și în cazul, cînd venitul curat din acestea băuturi, încurge în casa cabinetelor de lectură.

4. Inteligența, dacă joacă, să joace la un loc cu poporul și să nu se deosebească de el, precum se întîmplă în mai toate locurile.

Numai ast-fel aranjate, ar aduce petrecerile populare folos real poporului, de oare-ce e constat, că e mult mai folositor ai da țăranului cultură, al feri de băuturi, căror e atît dedat și a nu se separa de el, decît a împlia cassa de bani pentru scopuri filantropice, fie chiar și cu sau prin vînzare de băuturi spirtoase.

Observatorul.

Corespondență din Iași

Mișcarea naționalistă, după cum am spus, are scopuri nobile, căci pe cînd cea mai mare parte dintre oamenii datori să se îngrijească de soarta acestui popor, își istovesc toată inteligența, toată pute-

rea de muncă și de inițiativă în legarea și deslegarea meschinărilor politice de partid, pătura de jos fiind roasă de sărăcie, de neștiință și de-o administrație coruptă și cade tît mai mult, în stăpînirea economică a unor străini însuflețiți de idealuri contrare aspirațiunilor noastre naționale — atunci oamenii luminați ai neamului, conducătorii fără gînduri ascunse ai acestei mișcări, găsesc căi demne și cinșite pentru înlăturarea întinericului și neștiinței ce domină și care a produs starea de mai sus. Au găsit cu cale ca mai întîi să lumineze această pătură prin înființare de biblioteci și ținere de conferințe, căci numai prin aceste mijloace poate cine va să le deștepte conștiința de sine, conștiința națională, deschizîndu-le ochii la cangrena ce tînde să-i nimicească, dîndu-le arma de luptat: Cultura. Aceasta este unul din punctele principale ce trebnie să ne călăuzească pe toți, prin aceasta vom alcătui lanțul necurmat, zidul de nepătruns în care să fie încătușate toate mințile sănătoase, și de care să se sfarme ori-ce năzuință păcătoasă și încercare de distrugere.

Inceputul a fost făcut cu biblioteca populară din Birlad, care a putut strînge la 4—5000 volume. Inițiativa a fost luată de un grup de publiciști și profesori în frunte cu poetul Gh. Tutoveanu și d. Stroe Beloescu, cunoscut filantrop, care s'a și însărcinat cu construirea localului.

A doua bibliotecă este cea dela Iași, din suburbia Tătărași, înființată de neobositul profesor Neculai Iorga cu ajutorul unor oameni de bine, ca Prințul Brîncoveanu, deputat de Olt, d. Alex. C. Cuza și a d-lui N. Gane, distinsul literat și primar al Iașilor. La început într'un local mic, își dă roadele așteptate; este deschisă zilnic și în fie-care Sîmbătă se țin sezători organizate de d-nii profesori Universitari și studenți.

Tot de aci a plecat ideea fericită de a se constitui o societate corală, cu orchestră, al cărui scop este cultivarea cîntecilor noastre naționale, din nenorocire înlocuite acum în mare parte prin cele străine. După cum vedem și în această privință stăm destul de rău, căci nu ne mai leagă nimic de ce-i al nostru propriu, ci apelăm totdeauna la tot ce i străin — ne îndeplinim numai rolul de inițiatori, nu însă a părților bune, ci din contra, a tot ce-i mai hidos, mai corupt.

N'am fost vrednici să alcătuiim în toată țara, de cit șease sau șapte societăți de acestea; totuși cred că inceputul făcut aici va fi urmat și prin alte orașe.

Dapă cum am spus, la bibliotecă se țin sezători, la care azistă foarte multă lume, mai ales locuitorii din acea mahală; studenții citesc bucăți din literatura populară, unii recitează poezii patriotice, se dau producțiuni corale și cite odată vr'o conferință de-a vre-unui domn profesor universitar.

Ast-fel între conferințieri avem pe d-nii Dr. Leon, Dr. Possa, D. Pompei cari predau noțiuni de știință popularizată, și d. A. C. Cuza ale cărui sfaturi, sint îndrumări sănătoase pentru numerosul auditoriu.

Numărul cărților care acum e cam restrîns, credem că se va mări cu timpul, fiind încurajați de toți acei iubitori de neam, coborîndu-ne prin aceasta printre ai noștri, să le luminăm drumul întunecos.

Biblioteca aceasta, înființată cu atîta trudă, pe lîngă sprijinitori, cari înțeleg jertfele făcute, mai are și bifitori. Și

cine puteau să fie aceștia, decît numai aceea cari urmăresc scopurile lor particulare jidovești, prin organele politice ale partidelor. Unele dintre organele de specia aceasta este și »Opinia« din Iași, scrisă în romînește, dar redactată exclusiv de evrei. Prin acest organ își varsă ei tot veninul asupra fondatorilor bibliotecii, aruncîndu-le epitetele cele mai mîrșave. N'am nevoie de intrat în detalii asupra chestiei acestea, ci recomand cititorilor »Neamul Românesc« din 13 Decembrie 1907 stil vechiu, care cuprinde un articol documentat al d-lui Cuza, »Jidani în presă.« Citînd acest articol veți vedea halul în care a ajuns presa romînească.

C. Petr.

„APĂRAREA NAȚIONALĂ“ ÎN ȚARA.

Mea culpa.

Da, așa este! Numai a mea este vina, trebnie să mărturisească franc fiecare romîn cult din această țărișoară, dacă nici astăzi, după atitea decenii, în oficiile publice din țară nu se face întrebuintare de limba noastră strămoșească.

Limba noastră are după legea fundamentală de stat acea îndreptățire ca și limba germană. Nouă Romînilor ni se compete după lege dreptul, de a ne folosi în toate trebuințele noastre de limba noastră maternă. Noi, cari purtăm vr'un oficiu public sau privat avem dreptul de a întrebuinta limba romînă în corespondența oficiului nostru. Și oare facem noi toți întrebuintare de acest drept garantat de lege? Nu, ci numai o minoritate foarte disparentă.

Noi nu o facem aceasta, căci ne rușinăm de limba noastră înaintea celor străini. Dară în schimb facem multă gură și strigăm în adunări și prin jurnale, că străinismul ne copleșește și ne amenință cu pierzare.

Eu cred, că ar fi tot mai consult. dacă am lucra ceva mai mult și mai intensiv în direcțiunea aceasta și am înceta cu vătările, cari ne dau numai de rușine înaintea străinilor și ne stigmatizează de Iași. Să lepădăm cu toți odată acea sfilă, care ne reține încă și astăzi de a face întrebuintare de limba noastră romînească în afacerile noastre private și de oficiu.

Și eu am fost cuprins pînă în timpul din urmă de acest păcat național, dară cu ajutorul lui D-zeu am scăpat acuma de dînsul. Cum m'am eliberat de dînsul voesc să mărturisesc acuma, rugînd totodată pre ceialalți frați ai mei, ca să facă și ei așa, după cum am făcut eu.

Mai întîi (era pela anul 1894) am început a scrie în limba romînă chitanțele pentru rădicarea salariului lunar. Pentru acest început de trezire națională am să-i mulțămesc parohului Const. Morariu, pe atunci cooperator la sf. Parascheva în Cernăuț. Acest romîn curajos a fost primul, care a încercat cu scrierea chitanțelor în limba romînă, ceea ce pe atunci a produs mult singe rău la oficianții dela guvernul țării. Dela anul 1901 primesc o desdăunare de drum pentru înstruirea religiunii la o școală afară de sediul meu. Spre a rădica acești bani, făceam la început chitanța în limba germină. Rușinîndu-mă apoi singur de neglijența mea, am scris și aceste chitanțe numai în limba maternă.

În oficiul meu lucram pînă în timpul din urmă tot numai în limba germină. Cu toate diregătoriile afară de Consistor corespondam în aceasta limbă. Ba chiar și Consistorului i-i răspundeam la scrisorile

sale dresate în limba germină tot în această limbă. Nui de mult cind am stat și m'am gândit: »Doamne, dacă chitanțele mele scrise în limba română se primesc ori și unde, oare să nu se primească și celelalte scrisori ale mele scrise tot în această limbă dulce și armonioasă?

Atunci mi-am propus a face o încercare de a dresa toate scrisorile oficiului meu numai în limba română.

Intr-o demineață (era prin luna lui Iulii a. c.) am avut să fac un raport la prefectură, referitiv la vătămarea repausului duminical din partea unui cirșmar. Înainte de ce am luat condeiul în mână ca să scriu, m'am întors cătră sf. icoană din biroul meu și făcînd trei cruci, m'am rugat lui D-zeu, ca să mă încurajeze, de a dresa de acuma înainte toate scrisorile oficioase exclusiv numai în limba română. Încercarea a fost de bun augur, căci în toate scrisorile oficiului meu, adresate cătră ori ce fel de direcție publică sau privată, le scriu astăzi numai în limba străbună. Ele au trecere ori unde, și nici unei direcții nu i-a plesnit prin mînt de a-mi returna scrisorile cu observarea, că ele sînt scrise în limba română și nu în cea germină.

Eu sînt și președintele consiliului școlar local, și ca atare scriu încă toate scrisorile oficioase în limba română. Și pe aceste le pricep oficiile competente și le tratează în mod oficios tot cu acea bunăvoință și prevenire, ca și cînd ar fi fost dresate în limba germină.

Eu n'am așteptat impulsul dela direcțiile superioare, ca să mă informez astfel în purtarea agendelor oficiilor mele, ci am ascultat de vocea inimii, care mi-a glăsuț, că e timpul să mă deștept și din aceasta amorțea națională.

Așa să-o faci și fiecare romîn cărturar! Să înceapă mai întâi cu scrierea chitanțelor în limba română; căci multe de aceste chitanțe de ale romînilor trec încă și astăzi minjite în limba germină, prin minile oficianților dela perceptorie.

Și dacă vor vede ei că merge bine cu aceasta, să înceapă a scrie romînește și celelalte scrisori ale lor oficioase sau private.

Să nu mai așteptăm impulsuri dela consistor, consiliu școlar de țeară sau dela alte direcții; ci unul altuia să ni dăm impulsul prin exemple bune de imitat. Dacă scrisorile romînești se vor imbulzi prin cele cancelării, atunci de bună seamă și oficianții, fie și străini, vor trebui să ieie cont de aceasta limbă. Numai atunci vom pute aștepta, ba chiar și pretinde ca să ni se răspundă tot în aceasta limbă.

I. Bucevschi.

Din Vatra-Dorna

Cu ziua de (17 Decembrie) 31 Decembrie n. 1907 fu ridicată și localitatea Vatra Dornei la rangul de oraș. După primirea oficioasă a acestei știri, consiliul comunal a înjgheat o ședință așa cum e obișnuită, spre a discuta asupra modalităților, ce ar fi de observat față de acest eveniment.

Consiliul comunal în mod pripit, ia cu vie satisfacție la cunoștința oficioasă știri și sub strigări frenetice și încep unii din consilierii comunalii a-și desvolta talentul oratoric, luîndu-se următoarele rezoluții:

Comitetul comunal proșterne o telegramă de adîncă mulțumită înaintea Împăratului tron al M. S. și denuște ca civi onorari pe președintele țării d. Octavian Regner de Bleyleben și pe depu-

tatul din camera imperială d. Conte Bellegarde.

Cu aceasta era de așteptat, că exhaurează (epuizează) ordinea zilei și exhibițiunile făcute pentru acest cas păreau îndestulătoare.

Dară grija unor consilieri comunalii nu s'a mărginit numai la aceasta, ci animati de interese și ambiții personale, iau hotărîrea de a trimete la Viena o deputațiune de 4 inși. Abstrăgînd dela utopia acestei hotărîri, e interesant de a ști, cine figurează în acea deputațiune. Din crierii munților, într'un ținut curat romînesc, vechiul ocol al Cimpulungului, dintr'o comună cu majoritate covîrșitoare romînă, se trimit delegați pe spelele comunei: 2 Germani, 1 Ovrei, și un singur romîn. Aceștia ar fi reprezentanții oficioși ai comunei (orașului) Dorna!

E o adevărată obrăncie, cu cită ne-rușinare sîntem tratați de kulturschlepperii opoșiți la sinul nostru.

Pe plainurile proprii, pe moșia adăpată cu singele strămoșilor noștri, sîntem priviți numai ca o fracțiune, ce se mulțumește cu crimpeie de drept și egalitate, ear conlocutorii noștri exotici țin în mînă cumpina egalității precumpenînd-o cu notorica lor fățarnicie.

Oare aceste sînt rodirile ospitalității și prevenienții Romînilor față de celelalte națiuni?

Trebuie să strigăm ca neuitatul Alexandrescu: „Cînd oare o să pierdem trista idee, că lumea moștenire despoților s'a dat?”

Ear acelor dictatorii comunalii, căroro le place a desconsidera drepturile noastre le esclămăm cu țarie: „Rugina nu roade stejarul!”

Din Vișeu.

Onorații p. t. abonenți, căroro li s'au expedat deja listele pentru restanța abonamentului și socotelele pentru inseratele publicate, sînt cu inzistență rugați, să binevoiască a achita imediat cvotele restante, avînd administrația jurnalului a licvida mai multe socoteli mari, cari nu sufăr nici o amînare.

Dela școala de fetițe.

Stimate d-le redactor!

Rog să binevoiți a publica în prea onoratul ziar al D-Voastre următoarele rînduri, menite ca să deie o lămurire asupra unor puncte arătate la adunarea generală a societății Doamnelor Romîne și care au produs o neînțelegere.

La școala gr. ort. de fetițe un număr destul de considerabil de eleve ale internatului romîn și ale asilului urmează cursurile atît în clasele inferioare cît și în cele superioare:

Clasa I primară are — din internat și — din asil	
» II » » 3 » » 2 » »	
» III » » 5 » » — » »	
» IV » » 10 » » 7 » »	
Anal I A » » 10 » » 1 » »	
» I B » » 8 » » 5 » »	
» II » » 3 » » 4 » »	
Suma	39 din internat și 19 din asil

Acest contingent mare al elevelor ne arată succesul binefăcător ale unei întreprinderi naționale, care stă de sigur în fruntea tuturor acțiunilor umanitare indigene.

Totodată să-mi fie permis a raporta prea onoratului public, că elevele internatului și ale asilului să disting în genere printr'o purtare exemplară și silință lăudabilă.

Toți Romînii deci, să fie mindri că posed o instituțiune de creștere adevărat națională și mai mult încă, că țărișoara Bucovina are un atelier cu lucrătoare nobile, care cu abnegațiune personală contribuiesc la mărirea neamului nostru, căci aceasta este stăruința înfocată a comitetului »Societății Doamnelor Romîne« în frunte cu zeloasa și neîntrecuta prezidentă, doamna Elena de Popovici nasc. contesa Logothetti.

Stefania Jemna.

dir. școlii sup. de fete.

Dela frații din Ardeal.

Ungurii se romanizează!...

Ciudat lucru și dacă am da crezămînt vaetelor și tîngurilor celor dela gazetele ungurești din capitala Ungariei, mai că am crede, că într'adevăr pe Ungurii de sub coroana lui Stefan îi urmăresc vre-o nenorocire nefastă de a se șterge curînd de pe fața pămîntului.

Astfel și perciunații dela ziarele maghiare din Budapesta, ca dintr'o gură, trimbițiază senzaționalul zvon, că: „satele din comitatul Timișului și cele dintre Alsó și Felsőbánya, cari nu de mult s'au colonizat cu suflute curat ungurești și cari afară de dulcea și sonoră lor limbă europeană (!) n'au vorbit, ba nici că au auzit alta, se prăpădesc și că locuitorilor acestor sate nenorocite nu le-au mai ramas decît exteriorul etnic, mongol, care îi trădează de maghiari și după care îi mai poți recunoaște, căci limba . . . scumpa lor limbă și-au pierdut-o! Nu mai vorbesc acești fii ai lui Arpad decît romînește și dacă treaba va merge tot așa înainte, curînd n'o să mai găsim pui de ungur prin părțile locuite de Romîni”; așa scriu gazetele ungurești, dintre cari cea mai năzdrăvănă în strigăte este „Pesti Hirlap”, care cere măsuri radicale de-a împiedeca la timp peirea elementului mongol; și guvernul s'a și grăbit, în fuga mare, d'a pune stavilă nenorocirii ivite înființînd grădini de copii și trimițînd o sumedenie de apostoli pîntenați pentru a readuce pe cei rătăciți la turma dela care s'au rătăcit.

Toleranța, inima nobilă maghiară, cu cari au tratat aceștia naționalitățile nemaghiare eată că și-a dat rodul, ea n'a făcut de cit a dat puhoiului ocazie d'a se organiza și întări — sub cîrmuirea guvernărilor lor de eri și azi — și rezultatul eată-l, îl vedem cu ochii.

Cititorii respectivelor ziare nu știu cum vor fi petrecînd serbătorile Crăciunului la auzul astorfel de știri senzaționale; sigur că cei mai mulți vor fi învinuit pe politicienii lor conducători de lipsă de patriotism și nepricerepe în ale conducerii treburilor țării.

Păcat că Polony, organizatorul și exploataatorul prostituatelor din Budapesta a căzut în disgrația guvernului, căci numai el, cu mintea sa ageră de jurisconzult, ar fi putut intrucit-va ajuta la împiedecarea pericolului prin oarecari noi proiecte de legi draconice, căci prea se poate, ca în lipsa lui într'adevăr nația maghiară nu numai să-și piardă limba ci să și piară cu totul de pe harta etnogeografică a Europei.

Dl Björnsterne Björson ar face bine să dea ascultare plîngerilor atît de duioase ale nobililor din Ungaria, cari și așa se plîng mai-că în fiecare zi de nedreptatea cu cari d-lor sînt tratați din

partea d-sale în chestia naționalităților poate că astfel se va îndupleca și n'a mai reveni cu promisiunea-i de ai descri prîn opul său promis! . . .

De altcum foaia volantă, apărută zilele aceste în stabilimentul dlui Wilhelm Engelhard din Viena sub titlul „Deutsch-ungarischer Katechismus“ și pe care deja procurorii unguri umblă s'o conște, arată în dejuns tratamentul nobil al ungarilor nu numai față de romîni ci și față de nemți cari deabia acum încep a se trezi de loviturile puternice, ce aceștia primesc de un timp încoace pe toate terenele.

Natura greoaie a neamului deșteptat din somnul letargic prin loviturile primite va ști oare să li pună jupînilor dacă nu azi, mîne — pumnul în gură?

Tra-cău.

Știri locale și din țară.

Efectul desrădicării fondului de propinație. La 1 Ianuarie 1908 a fost ultimul termen pentru activarea acelor velnițe nou construite, cari reflectează la contingentare spirtului produs în țară. În decurs de 3 luni s'au construit nu mai puțin decît opt velnițe nouă, dovadă că urmările desrădicării legii de propinație a fost apreciată după valoarea ei adevărată în coloanele ziarului nostru.

»Societatea Doamnelor romîne din Bucovina« și-a ținul adunarea generală pentru anul 1907 Duminică în 29 Dec. n. 1907. Noul comitet pentru anul administrativ 1907/8 s'a constituit în următorul mod: Prezidentă: d-na Elena de Popovici nasc. contesă Logothetti, viceprezidentă I.: d-na Alma de Volcinschi, viceprezidentă II.: d-na Ema de Crismanici, casieră: d-na Ana de Grigorcea, secretară: d-șoara Minodora Stefanelli. Membre fără funcțiune: d-nele Casandra Buberl, Sofia Stefanovici, Anisia barona Mustatza, Stefania barona Hormuzachi, Elena E. Popovici, Agripina de Onciul, Elisa barona Vaslico, Sofii Zaloziecki, Virginia Turcan și Olga Grigorovița.

Direcția »Internatului Francisc-Iosefin de băieți romîni« din Cernăuț mulțumește în modul cel mai profund tuturor binefăcătorilor și sprijinitorilor institutului precum și acelor persoane marinimoase, cari au colectat, respective au contribuit la frumoasele colecte din anul 1907, și li dorește din toată inima serbători ferice.

Petrecere poporală. Cabinetul de lectură »Sprijinitorul« din Ilișești are onoarea a Vă invita împreună cu stîmata familie la o petrecere poporală, care se va aranja la 8 Ianuarie st. n. 1908 (a doua zi de Crăciun) în sala Palatului comunal din Ilișești. Începutul la 8 oare șeara. Intrarea 1 cor. de persoană. Venitul curat este menit pentru plățirea datoriei făcute cu cumpărarea casei naționale din Ilișești. Suprasolviri se primesc cu mulțumită și se vor achita pe cale ziaristică.

Etablismentul Baltinester. Cu ocazia serbătorilor atragem atențiunea deosebită a publicului la inseratul »Prăvălia Baltinester«, unde se cumpăra mărfuri foarte solide cu prețuri moderate.

Știri din Iași.

Duminică la fie-care două săptămîni, Dl N. Iorga, deputat de Iași, își ține la universitate, cursul său de Istoria Literaturii Romînești din secolul al XIX-lea. Prin cunoștințele sale vaste, acest măestru al gîndirei și scrisului își cîștigă foarte mulți aderenți; la toate cursurile Aula Universității este țicsită de un public numeros format din studenți, ofițeri, elevi etc., care ascultă cu cea mare rivnă conferința plină de adevăruri, de interese și spusă cu multă artă și simțire. Publicul îl răsplătește cu ovății călduroase.

După fâgăduiala dată astă-vară de dl N. Iorga, cetățenilor din Iași, dacă il vor alege ca deputat, se va deschide în

Martie viitor sub îngrijirea d-sale, o expoziție de anticivități istorice culesse de prin Nordul Moldovei. Localul destinat pentru aceasta e școala de arte frumoase.

Di avocat Abgar Bucliu fiind insultat de „Opinia“, ziarul a fost dat în judecată Curții de Juri. Curtea a condamnat ziarul la un leu despăgubire (cerut de reclamant).

Lucrările cu aducerea apei din Timișești, continuă cu progres. S'a ajuns cu canalizarea pînă la Siret, astfel că în cel mult doi ani Iașul va avea apă îndestulătoare.

Chronica carnavalului.

Lumea la călătorii. Sub patronajul doamnei Gabriela Bleyleben și Elisa baronesa Vasilco va aranja în carnavalul acesta Curatoriul alumneului de studenți din loc un festival sub egida: lumea în călătorii. Invitațiunile se trimit deja; reclamațiunile sînt a se adresa comitetului format pentru acest scop scrisual sau gural la adresa: „Lumea la călătorii“, loco, otel Central. Venitul este destinat pentru scopuri filantropice. Preparativele promit un succes splendid; mai ales gentilele dansatoare vor afla în ordinele de dans o surprinsă foarte plăcută.

Balul „Junimii“. În 6 Februarie 1908 își va ținea soc. acad. »Junimea« în localitățile soc. filarmonice balul său. Fiind acesta al 25-lea bal, se fac pregătirile cele mai mari, deja de acum. Invitățile se vor trimite săptămîna aceasta. Reclamările se pot face zilnic în localitățile societății între oarele 11 și 12.

„Armonia“. Ca în fiecare an, aranjează societatea »Armonia« și de astădată în localitățile proprii (palatul național) în seara sf. Vasile, Luni în 13 st. n. o convenire socială sub modalitățile obișnuite. Onoratul public care ia de regulă parte la aranjările »Armoniei« este prin aceasta respectuos invitat a apărea în număr cît se poate de mare la aceasta convenire, unde fiecare își va putea exprima în persoană felicitările sale de anul nou cunoscuților și prietenilor săi. Inceputul la oarele 9 seara.

Ultime știri din lume.

Scăderea scomptului Băncii engleze.

Banca a scăzut scomptul la 6 la sută.

Decorarea lui Wekerle.

Ziarele spun că atit baronul de Beck, președintele consiliului de miniștri al Austriei, cît și d. Wekerle, primul ministru ungar, au fost decorați cu marea cruce a ordinului sf. Stefan de către împărat cu ocaziunea finalizării compromisului austro-ungar.

Suspendarea garanțiilor constituțiilor în Spania.

Regele a semnat decretul prin care se suspendă, în mod provizori la Barcelona, o parte din garanțiile constituționale.

Lupta împotriva guvernului portughez.

Relațiile între Monarhiști și Opoziționiști s'au înăspriț.

Ziarul „Diario Popular“, îndeamnă partidul conservator să continue lupta de resturnare, fără a se îngriji de nuanța viitorului guvern.

Conflict european în perspectivă.

Față de agitațiile marocanilor guvernul francez amenință cu mobilizarea flotei împotriva Marocului. Puterile străine urmăresc cu mare încordare mișcările Franței. Flota germană și engleză stă gata.

Autonomia Finlandei în primejdie.

Autonomia filandei pare a fi amenințată de o primejdie serioasă. 20 de batalioane de gardă și din armată sub ordinea generalului Bakulie, au înaintat spre fruntaria filandeză și au ocupat puncte strategice. Stațiunea filandeză Knokkola a fost ocupată militarmente. Poziția politică rusească face numeroase arestări pe liniile ferate filandeză și, a-

sigură în același timp circulația liberă pe fruntarie.

Guvernatorul general al Finlandei senatorul Gerhard, cunoscut pentru ideile sale liberale, a fost chemat la Petersburg pentru a primi ordine și locul său a fost luat provizoriu de generalul Sego, cunoscut ca reacționar și ca inamic al autonomiei Finlandeze.

Aceste măsuri amenințătoare se explică prin politica agresivă a Finlandei contra dorinței guvernatorului rusesc.

Fie-care revoluționar din Rusia găsea în Finlanda un asil după cum este dovedit că aproape toată contrabanda de arme pentru revoluționarii ruși se făcea prin Finlanda. Afară de aceasta filandezii tăgăduesc rușilor drepturile de cetățeni ai Filandei, pe cînd filandezii au în Rusia toate drepturile.

Poarta apărînd pe Coțovlachi.

Poarta acuză pe Sakturis, consulul grecesc la Serres, că întretine raporturi compromițătoare cu comitetul grecesc. De aceea ia interzis să călătorească în acest district și a cerut în același timp mntarea sa. Ministrul Greciei sa plîns la Constantinopol de atitudinea autorităților locale contra lui Sakturis.

Ministrul cultelor a invitat pe patriarhat să destitue pe mitropolitul Grecesc din Karaferia pentru că terorizează pe Coțovlachi, ceea ce rezultă dintr'o scrisoare găsită la aceștia.

Reprimarea anarchiei din Barcelona.

Consiliul de miniștri, cari s'au întrunit azi dimineață a exprimat încredere în primul ministru pentru a lua măsurile ce va crede necesare pentru reprimarea teroarei din Barcelona.

Inaugurarea unei școale romîne în Macedonia.

Se comunică că în comuna Turia s'a inaugurat zilele trecute noul local de școală de fete, clădit din inițiativa neobositului luptător naționalist D. Cicama și cu cheltuiala comunei. Deasupra porții principale se află o placă albă de marmoră, pe care stă scris cu litere aurite: „Clădirea spre amintirea salvării mele de gloanțele antaților în ziua de 6 Septembrie 1906. — Dumitru Cicama“. Fapta d-lui D. Cicama este mai presus de ori-ce laudă.

Toleranță maghiară.

În ultima ședință a comisiunii administrative a comitatului Ciuc inspectorul școlar Dr. Balló a raportat că presidenții scaunelor școlare confesionale din comunele romînești folosesc sigile cu inscripții romînești și cu numele rominesc al comunei. Pe baza acestui denunț sigilele au fost imediat confiscate. (Gazeta Transilvaniei).

Aniversarea nașterii reginei Romîni.

Regina Romîniei și-a serbat Duminica trecută aniversarea a 64-a a nașterii sale. Ca de obicei s'a celebrat un serviciu divin excepțional cu ocaziunea aceasta în biserica luterană din București.

Procesul „Telegrafului Român“

Înalta curte a pus termen de pertractare pe 4 Februarie 1908 în procesul de presă al „Tel. Rom.“, pertractat la curtea cu jurați din Cluj în 20 Septembrie n. și terminat cu condamnarea redactorului responsabil dl. Th. V. Păcățianu, la zece luni temniță de stat și 700 cor. amendă în bani.

Declarațiune.

Zilele acestea s'a prezentat în localul redacției noastre comerciantul din loc Moritz Weissman și a declarat, că el nu stă în nici o relațiune cu cumpărătorul pădurilor din comuna Gemine și că deci și combinațiunea numelui său cu intervenția unui politician rutean în aceasta afacere nu este bazată.

Repertoarul teatrului.

(Dela 5—10 Ianuarie).

Duminică p. m. »Othello« seara „Ein Walzertraum“, Luni repres. pentru copii p. m. „Häusel & Gretel“ (operă), seara „Hoffmanns Erzählungen“, Marți „Baccarat“, Miercuri „Die lustige Witwe“, Joi „Die Jüdin“, Vineri „Husarenfieber“, Sîmbătă „1001 Nacht“ Duminică d. m. „Der Hüttenbesitzer“ și seara „1001 Nacht“.

Mulțămite publice.

Subsemnatul comitet se simte plăcut îndătorit, a aduce și pe această cale cea mai călduroasă mulțămită domnului farmacist Siegbert Geber din loc, care a binevoit a oferi grătit în decursul anului expirat elevilor sermani ai internatului »Stefan cel mare« toate medicamentele trebuincioase.

Acest act umanitar al d-lui Geber a fost deosebit de bine venit pentru societatea noastră, care se luptă cu telurite calamități financiare și munificența D-Sale merită o recunoștință cu atit mai vie, cu cit impulsul la ea a purces dela dl Geber însuși, fără ca să i se fi înaintat o cerere în privința aceasta din partea societății.

Pentru societatea »Internatul de băieți romîni gr. or. în Rădăuți«.

Ahimandritul P. Patraș, prezident.
Dr. I. Tarnavski, d. p. conducător.

* * *

Dela începutul anului școlar curent pînă la finea lui Decemvre au încurs pentru internatul »Stefan cel Mare« din Rădăuți următoarele daruri în cereali, victualii și lemne:

Păr. vicar al sf. mănăstiri Putna, no-nagenarul domn Arseni Sevescul a binevoit a dona internatului 2 stînjeni de lemne de fag, iară I. P. C. Sa păr. Ahimandrit Teofil Patraș în neobosita Sa munificență față de institutul ce-l conduce, a binevoit a adauge dela sine cantitatea de lemne, ce a mai lipsit pînă la 10.000 chile, spre a pute oferi internatului un vagon întreg. Spesele considerabile ale transportului le-a purtat tot I. P. C. Sa astel, încit internatul a primit acest dar frumos franco fără de oareșcari spese. Atit prea venerabilului Metusalem din vechea mănăstire Putna, cît și mult zelosului proistos al acestui locaș sfint, li exprimă subsemnata direcțiune în numele elevilor sermani, cea mai respectuoasă și sinceră mulțămită Dumnezeu să susțină pre acești mecenaji ai internatului »Stefan cel Mare« pînă la cele mai depărtate hotare ale vieții omenești.

Prea Ven. Sa păr. paroh Victor Țurcan și Ven. Sa păr. vicar parohial Emanuel Prelipean au binevoit a iniția în folosul internatului și în anul acesta o colectă în comuna fruntașă condusă de Prea Ven. Lor, la care colectă au contribuit darnic'i gospodari munteni dimpreună cu cinstitele lor gospodine atit din Dorna Candrenilor, cît și din atinențele Poiana Negrii, Dealul Florenilor și Smizi așa, încit s'au putut colecta 75 chile brînză și 105 chile lapte de oi; 14 ștergare și 5 bucăți pînă. Afară de aceasta a donat P. V. Sa păr paroh V. Țurcan internatului o puțină cu merișoare. Subsemnata direcțiune constată cu acest prilej cu cea mai vie recunoștință, că comuna Dorna Candreni e unica, care a sprijinit internatul »Stefan cel Mare« regulat în fiecare an dela existența lui cu colecte bogate și exprimă atit venerabililor domni inițiatori ai colectei din anul trecut cît și cinstiților contributori și cinstitelor contribuitoare cea mai călduroasă mulțămită.

P. Ven. Sa păr. exarh și paroh din Crainicești Michail Percec a donat și în anul școlar curent 8 corețe barabule.

Di agricultor și deputat comunal din Rădăuți Serafim Colibaba a dăruit 2 corețe barabule.

Di Dr. de Issar a donat un coș de cirilan.

D-na soție de învățător superior din Rădăuți Maria Popadiuc a jertfit în loc de parastas pentru masa internatului: 6 pîni, 12 colaci, 12 lumini, 1 curcan, 1 rață și 1 găină.

Pentru toate aceste daruri, exprimă direcțiunea internatului mulțămitea cea mai profundă.

Rădăuți, în 28 Decemvre 1907.

Dr. I. Tarnavski,
director.

Poșta redacției.

D-lui L. B. în M. H. Vei primi foaia fără să te silim la plată. O să plătești cît și cînd vei putea.

D-lui Dr. G. M. în S. Am luat la cunoștință, cu toate aceste îți recomandăm cetirea jurnalului, pe care ți-l vom trimite fără a te sili la plată.

D-lui M. D. în F. v. S'a trimis în formă de apel.

D-lui A. H. în R. Vei primi ca pînă acuma.

D-lui Dr. N. Ț. C. Am luat la cunoștință. Vei primi jurnalul la adresa nouă.

D-lui A. D. în S. Fie voia ta.

D-lui St. S. paroh în T. Vom cerceța și respunde prin scrisoare. Mulțămită.

Dar de crăciun.

Atragem atențiunea părinților, directorilor și directorilor de școală asupra colecției »Biblioteca copiilor și a tinerii« de A. O. Maior, din care a apărât acuma vol. III cu 20 ilustrațiuni artistice și cu colaborarea pretinsă a d-lor I. Al. Brătescu-Voinești, Mihail Sadoveanu, Oct. Goga, Maria Cunțan, I. A. Basarabescu și A. O. Maior. Volumu frumos și solid legat se vinde în Austro-Ungaria 1 cor. iar în Romînia și străinătate 1 leu 30 bani plus pooto 15 bani. Toate trei volume se pot comanda dela orice librărie romînească și dela administrația revistei »Luceafărul«. Sibiu (Nagyszeben).

Prețul cerealelor

pentru 50 chilograme la bursa din Cernăuți în 30 Decemvre 1907.

	dela		pînă	
	cor.	b.	cor.	b.
Grîu de calitatea primă	12	80	13	—
Secară » »	11	50	12	80
Ovăș » »	6	90	7	10
Păpușoi » »	7	10	7	30
Orz țărănesc	7	50	8	—
Fasole albe lungi . .	8	—	8	25
Mazere	8	50	9	—

Un bucatar iscusit se caută pentru internatul romîn din Cernăuți. Cei ce doresc să primiască acest serviciu au să se adreseze pînă în 14 zile direcțiunii internatului romîn din Cernăuți, strada Lumei Nouă 24.

Se caută 2 băieți

unu în meseria construirii de clavire și unul în a bodnăritului. A se adresa la „Societatea meseriașilor romîni“, Palatul național.

„La Franceza” Cernăuț, str. domnească 16.

Mare depozit de pălării moderne de tot felul pentru dame.

Cu incepere dela 1 Decembrie a. c. reducere însemnată de prețuri.

Prăvălia B. Baltinester iun., Cernăuț

Fondată la 1873

Strada Enzenberg Nr. 3.

Telefon Nr. 301

Unicul depou de păucării F. L. Popper, Chrudim; Anton Capek, Viena; de pălării I. Heinrich Ita, Viena; Iosif Pichler și fi, Graz.

Cumpărări avantajoase pentru earnă și articole pentru crăciun. — Depozit bogat. — Toate mărfurile în calitate solidă.

Blănării. Ilnării, mănuși și ciorapi.
Albituri sistem Dr. Jäger și Lahmann.
Bonete de blană și postav pentru domni,
dame și copii.

Păpucarie, galoși și șoșoni. Giobote
pentru vânători.

Mântălu pentru copii, haine
și bonete.

Palării pentru domni și băeți. Ci-
lindre și clacuri. Theatre echarpes.

Cravate și cachnez

săniuțe sistem Rodel, jachete, cepițe,
mănuși etc. etc.

Albituri pentru domni, gu-
lere, manșete și batiste.

Parfumuri, săpunuri, perii de strae pentru
cap și dinți.

Obiecte pentru înpodobirea părului,
Pepteni.

Puști de vînat, revolve, Muniție. Cergi
de călătorie. Gilete de modă pentru
domni. Tăcîmuri de argint garantat
Alpaca sau China.

Zigarete de chilimbar și dose pentru zigări
și zigarete.

Obiecte de piele: Tăscuși portative
pentru dame. Giante și gemandane
pentru călătorie. Necessaire pentru
călătorie. Oglinzi portative și pentru
toaletă.

Cadre pentru albumuri și fotografii.

Utensilii pentru scris.

Utensilii pentru fumători, casete.

Casete pentru juvaere fotografii,
utensilii de cusut.

Ochene, bastoane și păioare.

Jocuri de domino, șac, preferanz.

Toate feliurile de vinuri!!

Prăvălia lui DAVID GABE

CERNAUȚ

strada domnească, preste drum dela Cafeneaua Habsburg.

Oferă totdeauna icre proaspeți, salm, lostrite, scrimbii, sardele,
păstri, marinat de pește proaspăt, conserve, tot felul de brânză,
cacto, chocolată, bomboane, precum și toate mărfurile de băcînie
și articoli pentru economii.

o o Prețuri moderate, serviț acurat, marfă proaspătă o o

Local de dejur.

Local de dejur.

Premiată în Viena cu medalie de argint.

Anunț de deschidere.

La 1 Octomvre se va deschide școala privată concesionată de guvernul c. r. al
țării pentru

știința de a ferbe și știința economiei casnice

în edificiul propriu, Cernăuți, strada Carolinei Nr. 7.

Instrucțiunea cuprinde știința de a ferbe și de a ținea economie casnică; cu
obiecte libere, după dorință și instrucțiunea în arta de a croi și a coase haine și lingerie.

Se primesc în pensionare. Înscrisurile încep cu 1 Septemvre a. c. dela oarele 3—5 p. m.

Informațiuni se primesc în cancelaria direcțiunii, strada Carolinei Nr. 7.

Henriette de Hordinska

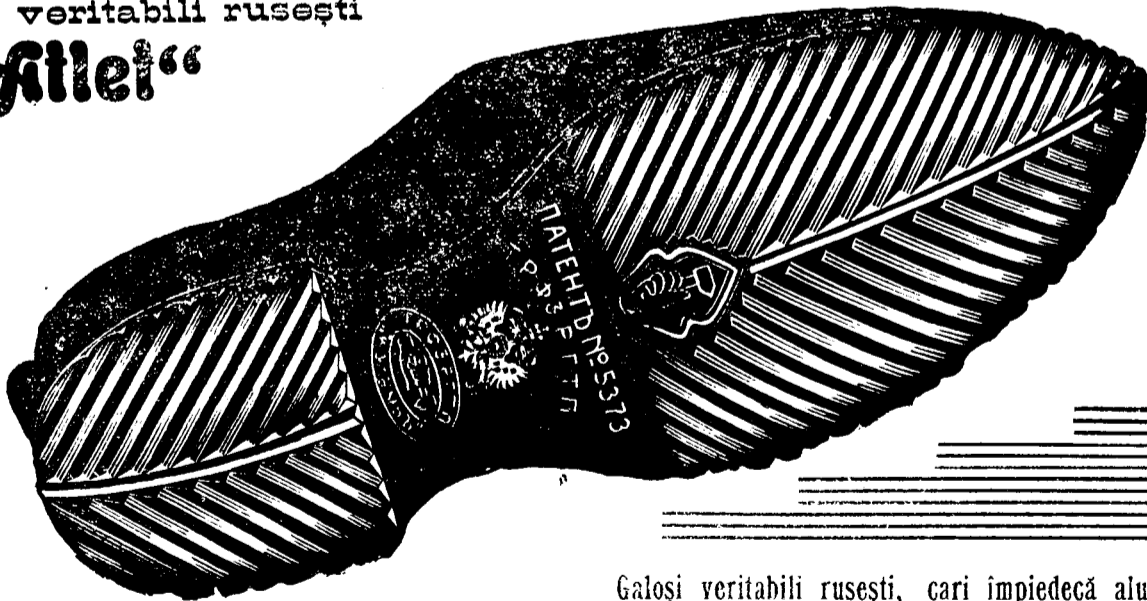
absolventă a școlii de fierț a asociațiunii birtășilor din Viena.

Atențiune!

Galoși veritabili rusești

„Atlet”

Garanție deplină pentru
cvalitate și durabilitate.



Galoși veritabili rusești, cari împiedecă alunecatul.

Patente N-rii: 6888. 8020. 18564. 5373. 3422. 2374 18597.

Cereți pretutindeni numai galoși „Atlet”

Se pot afla la firmele:

B. Baltinester.

Gottesmann & Nadel.

Dr. Dragoș Bumbac

advocat

- - în Suceava - -

locuește vis-à-vis dela judecătoria
cercuală.

Dr. Heinrich Marbach

și-a deschis în Gurahumorului

biroul său de avocatură

în casa doamnei Meisler.

Pictorul romin

Vasile Chichifoi

și a mutat atelierul său în

strada Roșei Nr. 35.

Parochii și epitropiile bisericesti dela
țară să nu comande icoane bisericesti,
prapuri, cruci sau iconostase în alt
loc pină nu vor fi vizitat atelierul
harnicului și iscusitului pictor romin

Vasile Chichifoi.